

Lastniki in izdajatelj: Okrajni odbor SZDL Črnomelj, Kočevje in Novo mesto. — Izhaja vsak petek. — Urejuje uredniški odbor. — Odgovorni urednik Tone Gosnik. — Tiska Tiskarna Slovenskega poročevalca v Ljubljani, predstavnik Franc Plevel. — Uredništvo in uprava: Novo mesto, Cesta komandanta Stanca 25. — Pošni predal 35. — Telefon uredništva in uprave 127. — Tekoči račun pri Mestni hranilnici v Novem mestu 616-H-1-24. — Letna naročnina znaša 480 din, polletna 240 din, četrtletna 120 din in je plačljiva vnaprej.

Dolenjski list

Tednik okrajev Črnomelj, Koč

STUDIJSKA KNJIŽNICA

NOVO MESTO

Pred občinskim praznikom v Mokronogu Brez socialističnih podjetij ne bo šlo

Lepa polja in travniki so od Mirne do Mokronoga. Polovica junija je že za nami, toda košnja se še ni razmahnila. Ovirja so stalno deževje in hladni dnevi, pa tudi talna voda. Zito je veliko in gosto, skoraj preveliko, saj je ponekod tudi poleglo. Kakovost zrnja in količina pridelka bo slabša, ker pšenica v glavnem cvete v teh deževnih dneh, kar ji ni v prid. Navadno so po 15. juniju že padali prvi snopi ječmena, letos pa je ta ob tem času še prav tako zelen kot ostala žita, ali le nekoliko manj. Kaže, da ječmenovo zrno letos ne bo kleno in da bo veliko sneti. Krompir je na splošno lep, toda tudi koleradarja je na njem edalje več. Najbolj je v rasti zaostala korenja, ki potrebuje še posebno veliko toplote in sonca.

Prijazen in lep je bil trg Mokronog pred vojno. Prav tak ali še lepši bi bil sedaj, ko bi ga ne kazili sledovi minule vojne. Da, Mokronog je kraj, ki ima po desetih letih osvoboditve še največ sledov vojne na Dolenjskem. V zraku strlita sredi v grmovjem in koprivami prerastlih ruševin bivše tovarne usnja cel in drugi napol porušeni dimnik. V betonskih kotlih in žlebovih regljajo žabe. Poleg teh je še zlasti na severozahodni strani trga veliko napol podrtih hiš, katerim je zob časa v desetih letih prizadel nič manj škoda kot bombe med vojno. Edina po vojni zgrajena družbeno stavba je zadržni dom sredi trga. Pravzaprav so Mokronožani pričeli obnavljati šele pred nekaj leti, zato doslej niso mogli pokazati toliko kot tisti kraji, ki so se obnove lotili takoj po končani vojni.

»Kapitalizma ne bomo obnavljali...«

Res je, da je politična zavest občanov mokronoške občine danes prav taka, kot je bila med NOB. Resnica, in še žalostna povrh, pa je tudi, da so v Mokronogu na gospodarsko plat čisto pozabili. Dejstvo je, da v Mokronogu ni socialističnih podjetij, ki bi kaj pomenila v gospodarstvu sedanje in bodoče občine in ki bi dajala kraju gospodarsko perspektivo. V tem so Mokronožani mnogo, mnogo zamudili in bo to težko nadoknaditi.

V Mokronogu so sicer socialistična podjetja kot je Vrbopletarstvo, čevljarstvo, Remont in še nekaj manjših obrtnih podjetij ter trgovina, toda vsa ta podjetja, razen trgovine, bolj životarijo kot živijo in se ne razvijajo. Vrbopletarstvu »mjanjake« vrhovih šib, ker jih povečini poročajo privatniki, sicer bi se lahko razvilo v veliko podjetje! Čevljarstvo podjetje prav tako ne gre naprej. Bajga dušijo stare posledice slabega gospodarstva in druge težave, da finančno komaj shaja. Remont je bil šele lani ustanovljen.

Nasprotno pa je v Mokronogu izredno močan privatni sektor, tako v kmetijstvu kot v obrti. To je najbrž tudi glavni vzrok, da se razen kmetijske zadruge v trgu ne razvija druga social-

istična dejavnost. Je pa v občini, zlasti se na območju bodoče občine, dovolj proste delovne sile, ki nujno želi zaposlitev, toda ni nikogar, ki bi pričel z organizacijo manjših obrtnih podjetij, vključil to delovno silo ter jo odtegnil izkoriščanju privatnikov.

Leta 1947 so Mokronogu ponujali kredite za obnovo medvojno porušene tovarne usnje, toda takrat se je našel v Mokronogu nekdo, ki je zavrnil ponudbo z utemeljitvijo, da »kapitalizma v Mokronogu ne bodo obnavljali«. Prav gotovo danes v Mokronogu niso več takega mišljenja, toda krediti niso več na ponudbo. Za posojila se je treba boriti z utemeljenimi dokazi, pa še jih težko dobiš. Sedaj pošiljajo na razne strani delegacije, da bi uspeli z enim ali drugim podjetjem v občini. Zavedajo se, da so jim podjetja potrebna, toda treba bo precej napora in trdega dela, da bodo zamujeno dohiteli.

V rudnikih barona Zolca

Občinski ljudski odbor, ki se zadnji dve leti precej bolj zanaša za napredek trga, je že večkrat razpravljal o sedanjih podjetjih in o ustanavljanju novih. V načrtu ima ustanovitev kovaškega in krojaškega podjetja. Ker tovarna usnja z ozirom na številne usnjarne v državi nima bodočnosti, bi bilo treba nujno misliti na kakšen drug industrijski obrat. Vsekar bi bilo treba postaviti na prosti poti močni privatni obrti konkurenčno socialistično obrt. Toda za organizacijo in vodstvo

teh podjetij je treba poštvalnih in nesebičnih ljudi. Brez teh ne gre nikjer!

Krepkejšo gospodarsko osnovo bodoče mokronoške občine obeta rudosledna dela v zapuščenih rudnikih nad Mokronogom. Tu so svojčas že kopali svinčeno-cinkovo rudo, ki so jo topili v toplicah v Krmelju. Prvi je pričel izkoriščati cinkovo rudo na tem kraju baron Zois leta 1760. Kako dolgo jo je kopal, ni znano, vedo pa, da je nato rudnik prevzel in izkoriščal od leta 1850 do 1878 Dušan Kisel. Do leta 1899 je rudnik stal, potem pa je kopalca oz. raziskovalca 18 mesecev Trboveljska premostopna družba. Ni znano, kolikšne so zaloge rude v tem kraju. Sledovi rude so po vsem kraju in je izredno kvalitetna. Dosedaj so poslali v analizo že okoli 150 vzorcev. Sedanja raziskovalna dela, ki jih vodi Alojz Borštnar iz Mokronoga, bodo pokazala, če in kolikšne so vsaj v glavnem zaloge. Dosedaj so odprli vse stare rove, pod njimi pa vrsto nove, da bi odkrili nove sloje rude. Upajo, da delo ne bo zastoj.

Vso skrb gospodarskemu razvoju bodoče občine!

Bodoča občina bo imela 9328 hektarjev površine in 5403 bivalce. Od teh je le 137 hektarjev delavcev, kmetov je 3966, v gozdu zaposlenih 81, pri gradnjah 34, pri prometu 56, v trgovini 42 in v obrti 338. Neproduktivnih ljudi je 748. Na območju občine je 5 šol, od teh

ena nižja gimnazija, ena zdravstvena postaja in ena lekarna. Obrtnih obratov je na tem območju 81, 9 gostiln, 2 pošti, 3 trgovska podjetja, 3 kmetijska socialistična posestva, industrije pa ni. V socialistični gospodarski dejavnosti je sedanja občina Trebelno še na slabšem kot sedanja občina Mokronog, ker ima samo kmetijsko zadruzo.

Razumljivo je, da bo moral zato ljudski odbor nove občine posvetiti prav razvoju in krepitvi gospodarstva vso pažnjo. Pri tem se bo moral opreti predvsem na lastne sile in usmeriti visoko razvito politično zavest občanov v hitrejšo gospodarsko izgradnjo bodoče občine.

Pred okrajnim pevskim festivalom

Teden dni nas loči od letošnjega osrednjega prireditve Ljudske prosvete na Dolenjskem, s katero bodo kulturno prosvetna društva počastila deseto obletnico osvoboditve. Okrajni odbor Ljudske prosvete v Novem mestu je skupno s črnomaljskim odborom organiziral za to slovesnost pevskega festivala, na katerem bo sodeč po dosedanjih prijavah — sodelovalo 16 pevskih zborov z nad 400 pevci, novomeška godba na pihala, orkester, folklorne skupine in tamburaški zbori iz Bele krajine in Dolenjske.

V soboto, 2. julija zvečer, se začne pevskega festivala s koncertom na Grmu. Nastopil bo Okrajni pevskega zbor prosvetnih delavcev in moški zbor KD Dušan Jereb. V nedeljo dopoldne bo v novomeškem Domu ljudske prosvete slavnostna skupščina Ljudske prosvete. Izvolili bodo skupen odbor LPS za bodoči okraj Novo mesto, pregledali dosedanje delo in uspehe ter sklepali o bodočem izobraževalnem ter ostalem ljudsko-prosvetnem delu na Dolenjskem.

Popoldne ob 16. uri bodo nastopili na Loku ob Krki mešani, moški in ženski pevski zbori: KD Ambrus — mešani zbor 40 glasov, Svoboda Briljin — mešani zbor 35 glasov, KD Dušan Jereb — moški zbor 35 in ženski zbor 25 glasov, Okrajni pevskega zbor prosvetnih delavcev — mešani zbor 80 glasov, Prosvetno društvo Orehovica — mešani zbor 30 glasov, PD Mala Loka — 30 pevk, Partizan Otočec —

mešani zbor 16 glasov, KD Sentlovene — 20 pevcev, KD Sentjerne — mešani zbor 30 glasov, KD Trebnje — mešani zbor 30 glasov, PD Sentvid — mešani zbor 16 glasov, KD Smihel pri Novem mestu — mešani zbor 10 glasov, KD Mirna peč — 16 pevcev, PD Stopiče — mešani zbor 16 glasov, in Svoboda Straz — mešani zbor 24 glasov.

Svojevrsen užitek bo poslušati nastop skupnega zbora, v katerem bo 483 pevcev in pevk ob spremljavi orkestra KD Dušan Jereb in mestne godbe na pihala iz Novega mesta zapelo Internacionalo, Pesem mladinskih delovnih brigad in Bohor je vstal. Skupen moški zbor, v

katerem bo 87 pevcev, bo zapel pesem »Tito« in Pesem o svobodi, zvečer pa bodo nastopile belokranjske folklorne skupine in tamburaški zbori.

Po sporedu bo na Loku zabavni večer. Potrebo je prevzela Gostinska zbornica s svojimi člani. Prevoz organizira Putnik s sodelovanjem prevoznega podjetja »Gorjanci« in železnice, tako da bo dobro poskrbljeno za dovoz in odvoz gostov. Poleg orkestra in godbe bo za dobro razpoloženje poskrbel tudi srečlov s presenečenji, od polnoči dalje pa bodo avtobusi vozili udeležence iz zunanjih krajev nazaj na njihove domove.

Okrajni odbor Ljudske prosvete je izdal za 10. obletnico osvoboditve spominske značke, po katerih že zdaj precej povprašujejo v obeh okrajih. Ker so zveze z vlaki in avtobusi na vse strani ugodne, pričakujemo na festivalu naših pevskih zborov lepo udeležbo ljubiteljev slovenskih narodnih, partizanskih in umetnih pemi. Po daljšem času nam bo novomeški festival nudil priliko, da na reviji pevskih zborov ocenimo njihova dosedanja prizadevanja in napredek v zadnjih letih.

Pozdravljamo pobudo Okrajnega odbora Ljudske prosvete in želimo prirediteljem in nastopajočim kar največ uspehovi!

Kanižarski rudarji vabijo

V počastitev 10. obletnice osvoboditve in letošnjega Dneva rudarjev pripravljajo po-

Ivan Kastelic postavil nov državni mladinski rekord v metu kopja

Član Partizana v Črnomlju, nadarjeni metalec kopja, Ivan Kastelic je te dni dosegel na izbirnem tekmovanju za sestavo državne reprezentance v Zagrebu nov jugoslovanski mladinski rekord. Kopje je vrgel 58,98 m. Poštrvalnemu mlademu sportniku čestita ob novem uspehu vsa Dolenjska.

Žrtvovalni rudarji Kanižarice pri Črnomlju v dnevih od 26. junija do 3. julija vrsto prireditve, h katerim vabijo delovne ljudi Dolenjske.

Proslave bodo začeli v nedeljo 26. junija dopoldne s hitrostnimi vožnjami kolesarjev in motoristov na progi Kanižarica—Črnomelj—Kanižarica. Popoldne ob dveh bo na velikem stadionu v Črnomlju nogometna tekma med trboveljskim Rudarjem in moštvo Črnomlja, ob 15.30 pa šaljiva nogometna tekma Debeli : Suhi. Ob petih popoldne bodo v Kanižarici slovesno odprli novo igrišče.

27. in 28. junija bo popoldne ob 17. uri ekipno tekmovanje v odbojki na novem igrišču v Kanižarici, 29. in 30. junija pa prav tam ekipno tekmovanje v namiznem tenisu. V petek 1. julija bo popoldne tekmovanje v streljanju zračno puško, ob 20. uri pa bo direktor rudnika ing. Branko Petercelj predaval v Črnomlju o razvoju rudarstva v Sloveniji. V soboto 2. julija bo ob 20. uri zbor rudarjev na rudniku, podelitev prehodnega pokala in nagrad zmagovalnim ekipam, ob 21. uri pa slavnostna proslava rudarskega praznika na črnomaljskem glavnem trgu.

V nedeljo 3. julija bodo popoldne podelili zaslužnim rudarjem

Toča v Beli krajini

V soboto 11. junija je divjalo v obkoljskih predelih Bele krajine hudo neurje s točo. V občinah Predgrad, Vinica in Adlešiči je toča naredila ponekod občutno škodo. V adlešički in vinjski občini so hudo udarjeni vinogradi, saj je ponekod nad 50 odstotkov trte uničene. Okrajni ljudski odbor je takoj po nesreči poslal h kmetom posebno komisijo, ki je ocenila nastalo škodo in svetovala, kako naj kmetje prizadeta zemljišča znova zasejejo oziroma posadijo.

Volitve novih občinskih komitejev LMS

V nedeljo 26. junija bodo volitve novih občinskih komitejev LMS v Mokronogu, Mirni, Trebnju, Žužemberku, Novem mestu, Metliki, verjetno pa tudi v Strazi-Toplicah in Sentjerneju.

Volilna telesa za volitve novih občinskih komitejev LMS sestavljajo vsi delegati okrajne konference iz območja bodoče občine vsi sekretariati osnovnih organizacij in člani dosedanjih občinskih komitejev iz območja bodoče občine.

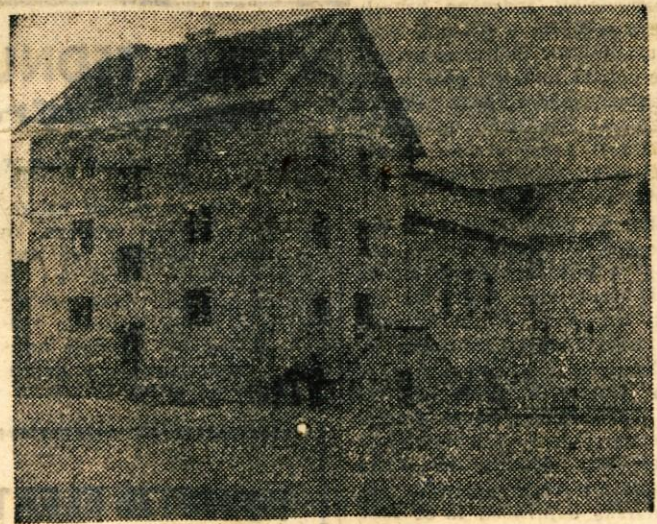
Predsednik OZZ Novo mesto je Viktor Zupančič

Prva seja novega upravnega odbora združene Okrajne zadruge zveze Novo mesto in Črnomelj je bila 17. junija v Novem mestu. Za predsednika upravnega odbora je bil izvoljen Viktor Zupančič, za podpredsednika Tone Pirč in za tajnika Tone Počrvina.

Na seji je upravni odbor izdelal organizacijsko shemo OZZ, z ozirom na njene velike naloge v kmetijstvu za celotno območje združene zveze. V upravnem aparatu bo, kot je predvideno, nad 90 odstotkov strokovnih uslužbencev. Dopolnil je tudi strokovne zadruške odbore s člani iz Bele krajine ter določil tem odborom sredstva za pospeševanje kmetijstva. Nadalje je upravni odbor razpravljal o organizaciji odkupne mreže za vse pridelke, gozdne sadeže ter zdravilna zelišča, prav tako pa tudi o zadržnih trgovskih podjetjih in njihovem odnosu do kmetijskih zadrug.

Spored prireditve v Gotni vasi

Proslava bo 29. junija 1955 v Gotni vasi. Dopoldne ob 8. uri nastopijo gasilci, ob 9. uri tekmovanje strelske družine, ob 10. uri slavnostna seja ljudskega odbora in odbora ZB Gotna vas. Popoldne ob 14. uri slavnostno zborovanje z nastopom folklornih skupin, pevskega in tamburaškega zbora ter dramskega društva. Po sporedu ljudsko rajanje. 28. junija zvečer bodo v vseh večjih krajih občine slavnostne krajevne proslave z branjem lokalne kronike ter s kurjenjem kresov.

Mokronoški zadrugi dom

Živinoreja je dosegla na Kočevskem

na najlepše uspehe

Z občnega zbora Okrajne zadruge zveze Kočevje — Lani so dobili Živinorejci v okraju za tržno živino nad 174 milijonov dinarjev — Lep napredek lesno predelovalne industrije

predstavnikl zadrug in državnih posestev. Z uspešnim delom je živinoreja na področju okraja dosegla lani zelo lepe uspehe.

To je potrdil tudi občni zbor Živinorejcev Slovenije, ki je bil oktobra lani v Kočevju. Po stanju zadnjega dne lanskega leta je bilo v okraju 14.311 glav goveje živine — v zadržnem sektorju 6958, v državnem sektorju pa 2350 glav, dočim je izven živinorejske organizacije še okrog 5000 glav goveda. V obeh sektorjih je nad 2000 konj in 9000 prašičev. Od skupnega števila goveje živine vodijo v rodovitnih nekaj manj kot 5000 glav. Število rodovitne živine se je v primeri z letom 1953 povečalo za 668 glav, vse goveje živine pa za 2000 glav, kar je brez dvoma lep napredek živinoreje. Naj omenimo še molznost krav, ki znaša v okrajnem povprečju 2476 litrov letno, mlečnost pa se je dvignila v primeri z letom 1953 za 282 litrov, vendar velja to zadnje samo za plemensko živino.

Lani je bilo 14 plemenskih sejmov, na katerih je bilo prodano za 46.770.000 din plemenske in rodovniške živine, povprečna cena plemenske živine se je gibala okrog 76.000 din. Skupna vsota za prodano živino, ki so jo izžirali živinorejci za svojo živino, pa znaša za lani okrog 174.000.000. Iz tega lahko vidimo, kako važno vlo-

go ima živinoreja za tukajšnje kmeta.

Delokrog živinorejskega odbora se je lani razširil tudi na pospeševanje prašičereje in perutninarstva. Tudi pri tem so bili doseženi lepi uspehi: med drugim so bili osnovani vzrejni centri za selekcijo štajerske kokoši itd. Na tem področju delajo v prvi vrsti žene zadržnice.

Kmetje so veliko bolj skrbeli za izboljšanje orne zemlje in travnikov, zlasti z umetnimi gnojili, in uspeh ni izostal. Pod vodstvom kmetijskih strokovnjakov OZZ so bili gnojilni poskusi na travnikih v Dobrem polju, Travnj gori in na Kmetijskem gozdarskem posestvu v Kočevju. Gnojilni poskusi so bili tudi na krompirju. Lani je

Ob tretjem občinskem prazniku 29. junija čestitamo vsem občanom Gotne vasi

OBČINSKI LJUDSKI ODBOR
OBČINSKI ODBOR ZVEZE BORCEV
OBČINSKI KOMITE ZKS
OBČINSKI ODBOR SZDL in
OBČINSKI KOMITE LMS

GOTNA VAS

PREDLOG ZAKONA O OBMOČJIH OKRAJEV IN OBČIN V LRS:

11 okrajev 130 občin

Protokoli plete je Odbor za organizacijske oblake in uprave pri Republiškem zboru Ljudske skupščine LRS razpravljajal o nekaterih še neresenih vprašanjih bodočih občin. Državljanje v našem okraju bodo zanimalo predvsem naslednje tri spremembe:

Volitve iz kazastralne občine (k. o.) Ormizka vas so predlagali, da bi se vključili v bodočo občino Trebnje in ne v Mokronog. Odbor je njihov predlog sprejel.

Sprejel je tudi predlog, da se bo celotna k. o. Male Dole, ki naj bi se vključila v trebeljsko občino, priključila bodoči občini Ivančna gorica v okraju Ljubljana. K. o. St. Lovrenc in občini Rakovnik pa se bo po sklepu

VEREME

v času od 24. 6. do 3. 7. Med 25. in 26. ter okoli 30. 6. poslabšanje vremena s padavinami, druge dni lepo vreme, le nekako 28. 6. nagnjenje h krajevnim nevihtam.

seje Odbora v celoti vključila v bodočo občino Rače v okraju Trbovlje.

Odbor je na seji rešil tudi vsa ostala doslej še neresena teritorialna vprašanja bodočih občin v LRS. Ponovno je razpravljajal o bodoči občini Kostanjevica. Področje ter ob koncu razprave v večini glasov potrdil sklep ene svojih zadnjih sej, da se ta občina vključi v novomeško okraj, ker bi bila razdelitev tega področja neumestna.

Odbor je obravnaval tudi predlog o območju mest v Sloveniji, ki jih bo 50. Nato je sklenil o celotnem predlogu zakona o območjih okrajev in občin, po katerem bo v Sloveniji 11 okrajev: Celje, Gorica, Kočevje, Koper, Kranj, Ljubljana, Mambur, Novo mesto, Pomurje, Ptuj in Trbovlje, v teh okrajih pa bo 130 občin. Doslej je bilo v Sloveniji 22 okrajev s 386 občinami. O predlogu zakona bo sklepala Ljudska skupščina LRS še ta mesec.

Resna beseda vinogradnikom

OB LETOŠNJEM ŠKROPLJENJU PROTI PERONOSPORI

Naši vinogradniki se dobro zavedajo, kako ogromno škodo povzroča peronospora v vinogradih, nazivlje temu pa moramo o tem problemu, posebno z ozirom na pomanjkanje galice, še in še pisati in opozarjati, da se vinogradniki držijo rokov, ki jih za škropljenje napoveduje Antiperonosporna služba, organizirana pri Kmetijskem znanstvenem zavodu v Ljubljani.

Dejstvo, da so naši vinogradniki ponekod že dvakrat in celo trikrat škropili v letošnjem letu, gotovo gospodarsko ni utemeljeno, če vzamemo v obzir majhne zaloge galice in porabo delovne sile, ko nam je Antiperonosporna služba napovedala dosedaj šele rok za prvo škropljenje. Mnoge je sicer preplasil prisa na listih, ki je redna pojava na listih vinske trte posebno v hladnih in deževnih dobah. Pojav prsice mnogi še vedno zamenjujejo s peronosporo. Naj takoj povemo, v čem je razlika. Peronospora spoznamo po olinatih madežih na gornji strani listov, na spodnji strani pa po beli navlaci. Pri prsici so te prevleke na spodnji strani res nekoliko podobne onim od peronospore, so pa vrtne, na gornji strani pa mehurjasto nabuhle, kar ni slučaj pri peronospori. Navadno se trska prsica pojavlja že zelo rano, ko še ni nevarnosti za peronosporo. Peronospora je nevarna tudi za grozdje; okužba se pozna po belkasti svileni navlaki, zaradi česar jagode potemnijo, se sušijo in odpadejo.

Mnogi vinogradniki se tudi izgovarjajo, da so pač znato že večkrat škropili, da bo listje bolj temno. Pri tem moramo pomisliti, da nam bo letos, kot vse kaže, galice zmanjkalo prav takrat, ko bo najbolj potrebno škropiti. Naj mimogrede omenimo, da stanje enkratno škropljenje vinogradov v Sloveniji, ki ga po nepotrebnem izvršimo, 45 milijonov dinarjev, ne da bi računali delovno silo! Koliko se s tem podraži vinogradiška proizvodnja, ni treba posebej dokazovati.

Razvoj gljivice, ki povzroča peronosporo — palez — na vinski trti, je znanost dobro proučena, saj smo danes že tako daleč, da lahko vnaprej izračunamo vsaj približno točno, kdaj se bo bolezen pojavila, če imamo na razpolago vremenske podatke iz posameznih vinorodnih okolišev.

Stara navada trikratnega škropljenja, ki je nekoč v normalnih letih še nekako zadostovala, kajti bila so leta, ko je bilo potrebnih še manj škropljenja, pa v sedanjih nenormalnih letih ne drži več. Spomnimo se samo na lansko »peronosporično leto«!

Škoda po peronospori v lanskem letu je bila na področju Jugoslavije ocenjena na preko 30 milijard dinarjev. Lahko trdimo, da škoda v vinogradih na področju Slovenije ni bila tako velika, mogoče prav zaradi organizirane antiperonosporne službe, ker je njeno objavljene rokov za škropljenje bilo v glavnem pravilno. Zato tudi letos svetujemo vinogradnikom, da se teh rokov držijo. Antiperonosporna služba namreč dnevno objavlja preko radia in dnevnega časopisa, do kdaj se mora v posameznih vinorodnih področjih škropljenje izvršiti. Ponovno svetujemo vinogradiško-sadlarskim odsekom pri KZ, da na krajevno najbolj primeren način obveščajo vinogradnike o teh napovedih, ker vinogradniki večinoma nimajo niti dnevnih časopisov niti radia.

Naj na kraju opozorimo spet na najvažnejše napovedi, ki se morajo pri škropljenju upoštevati, če hočemo, da bo učinkovito in da ne bodo stroški in delo zastonj:

1. Škropiti moramo pravočasno, do roka, ki ga objavlja Antiperonosporna služba. Star domač pregovor pravi: Po toči zvoni ti je prepozno (danes bi rekli streljati). S pravocasnim, pravilno pripravljenim in pravičnim škropljenjem pred dežjem dosežemo odlične uspehe, še med dežjem dober, po dežju pa uspehi ni, ker se je okužba že izirila. Gljivični trosi morajo namreč najti v kapljici vode na listu raztopljeno škropivo — baker, ki je za nje smrtonosen.

2. Za škropljenje uporabljamo 1-2-odstotno raztopino modre galice. Dodajanje apna kontroliramo s poskusnim belim papirjem, ki ga lahko nabavimo

in apoteki ali v drogeriji. Kakor hitro papir pordeči, prenehamo z dodajanjem apna, kajti prevelika količina apna jemlje iz galice, premalo apna pa povzroča opekline. Apneni belež pripravljamo v večji količini vode, kot pa smo bili dosedaj navajeni, ker s tem dobimo boljše škropivo, pa četudi ga delamo na stari način, da namreč apneni belež vlivamo ob stalnem mešanju v raztopino galice.

3. Za kombinirano škropivo proti peronospori in proti oidiu ali plesni dodajamo tako pripravljeno škropivo tudi koloidalne žveplene preparate

(n. pr. Cosan, Kumulus, Sulfokol itd.).

4. Ne nazadnje: Nikdar ne pozabimo, da je potrebno škropiti pod listi. Kljub temu, da se je o tem že ogromno pisalo in govorilo, se znaten del vinogradnikov nikakor ne more temu privaditi.

Vemo, da je škropljenje eno najtežjih del v vinogradu. To vinogradniki sami najbolje vedo, zato je prav, da se to delo izvrši tako, da namen — očistiti vinski trto pred uničevalnim dejstvom peronospore — dosežemo ter s tem tudi rešimo pridelek grozdja. Inž. L. H.

Medzadružno lesno-industrijskega podjetja v Ribnici. Zadruga oziroma gozdarski odsek pa bodo morali v bodoče bolj skrbeti za pogozdovanje, čiščenje in nego gozdov.

V zvezi s pospeševanjem vseh teh dejavnosti je bila organizirana vrsta strokovnih predavanj, katerih se je udeležilo 2800 ljudi, med njimi lepo število mladine. Bilo je tudi več krajsih tečajev. Naj omenimo, da je v okraju 12 zadrugnih domov, osem teh domov ima dvorane za kulturne prireditve. V zadnjem času se je zelo razširilo poučno kmečko štivo.

Skupno število kmetijskih zadrug v kočevskem okraju je sedaj 20 (dve sta bili lani ukli-njene) s 3447 člani. Število članstva se je lani dvignilo za 413

članov. To nam priča o čedalje večjem zaupanju kmetov do svojih kmetijskih organizacij. Z delom sta prenehali tudi dve delovni zadruzi v Karlovcih in Turjaku. Na Turjaku je bilo osnovano zadržno posestvo.

Zadruga so ustvarile lani skoraj 94 milijonov dinarjev čistega dobička in vse so imele na koncu leta aktivno bilanco. Največji del dobička so razdelili na investicijski rezervni sklad ter sklad za pospeševanje kmetijske, živinoreje in drugo. Četrtno daje odlok o zaključnih računih zadrug možnost za derivate za kulturne prireditve.

V zvezi s pospeševanjem vseh teh dejavnosti je bila organizirana vrsta strokovnih predavanj, katerih se je udeležilo 2800 ljudi, med njimi lepo število mladine. Bilo je tudi več krajsih tečajev. Naj omenimo, da je v okraju 12 zadrugnih domov, osem teh domov ima dvorane za kulturne prireditve. V zadnjem času se je zelo razširilo poučno kmečko štivo.

Skupno število kmetijskih zadrug v kočevskem okraju je sedaj 20 (dve sta bili lani ukli-njene) s 3447 člani. Število članstva se je lani dvignilo za 413

članov. To nam priča o čedalje večjem zaupanju kmetov do svojih kmetijskih organizacij. Z delom sta prenehali tudi dve delovni zadruzi v Karlovcih in Turjaku. Na Turjaku je bilo osnovano zadržno posestvo.

Zadruga so ustvarile lani skoraj 94 milijonov dinarjev čistega dobička in vse so imele na koncu leta aktivno bilanco. Največji del dobička so razdelili na investicijski rezervni sklad ter sklad za pospeševanje kmetijske, živinoreje in drugo. Četrtno daje odlok o zaključnih računih zadrug možnost za derivate za kulturne prireditve.

V zvezi s pospeševanjem vseh teh dejavnosti je bila organizirana vrsta strokovnih predavanj, katerih se je udeležilo 2800 ljudi, med njimi lepo število mladine. Bilo je tudi več krajsih tečajev. Naj omenimo, da je v okraju 12 zadrugnih domov, osem teh domov ima dvorane za kulturne prireditve. V zadnjem času se je zelo razširilo poučno kmečko štivo.

Skupno število kmetijskih zadrug v kočevskem okraju je sedaj 20 (dve sta bili lani ukli-njene) s 3447 člani. Število članstva se je lani dvignilo za 413

članov. To nam priča o čedalje večjem zaupanju kmetov do svojih kmetijskih organizacij. Z delom sta prenehali tudi dve delovni zadruzi v Karlovcih in Turjaku. Na Turjaku je bilo osnovano zadržno posestvo.

Zadruga so ustvarile lani skoraj 94 milijonov dinarjev čistega dobička in vse so imele na koncu leta aktivno bilanco. Največji del dobička so razdelili na investicijski rezervni sklad ter sklad za pospeševanje kmetijske, živinoreje in drugo. Četrtno daje odlok o zaključnih računih zadrug možnost za derivate za kulturne prireditve.

V zvezi s pospeševanjem vseh teh dejavnosti je bila organizirana vrsta strokovnih predavanj, katerih se je udeležilo 2800 ljudi, med njimi lepo število mladine. Bilo je tudi več krajsih tečajev. Naj omenimo, da je v okraju 12 zadrugnih domov, osem teh domov ima dvorane za kulturne prireditve. V zadnjem času se je zelo razširilo poučno kmečko štivo.

Skupno število kmetijskih zadrug v kočevskem okraju je sedaj 20 (dve sta bili lani ukli-njene) s 3447 člani. Število članstva se je lani dvignilo za 413

članov. To nam priča o čedalje večjem zaupanju kmetov do svojih kmetijskih organizacij. Z delom sta prenehali tudi dve delovni zadruzi v Karlovcih in Turjaku. Na Turjaku je bilo osnovano zadržno posestvo.

Zadruga so ustvarile lani skoraj 94 milijonov dinarjev čistega dobička in vse so imele na koncu leta aktivno bilanco. Največji del dobička so razdelili na investicijski rezervni sklad ter sklad za pospeševanje kmetijske, živinoreje in drugo. Četrtno daje odlok o zaključnih računih zadrug možnost za derivate za kulturne prireditve.

V zvezi s pospeševanjem vseh teh dejavnosti je bila organizirana vrsta strokovnih predavanj, katerih se je udeležilo 2800 ljudi, med njimi lepo število mladine. Bilo je tudi več krajsih tečajev. Naj omenimo, da je v okraju 12 zadrugnih domov, osem teh domov ima dvorane za kulturne prireditve. V zadnjem času se je zelo razširilo poučno kmečko štivo.

Skupno število kmetijskih zadrug v kočevskem okraju je sedaj 20 (dve sta bili lani ukli-njene) s 3447 člani. Število članstva se je lani dvignilo za 413

članov. To nam priča o čedalje večjem zaupanju kmetov do svojih kmetijskih organizacij. Z delom sta prenehali tudi dve delovni zadruzi v Karlovcih in Turjaku. Na Turjaku je bilo osnovano zadržno posestvo.

Zadruga so ustvarile lani skoraj 94 milijonov dinarjev čistega dobička in vse so imele na koncu leta aktivno bilanco. Največji del dobička so razdelili na investicijski rezervni sklad ter sklad za pospeševanje kmetijske, živinoreje in drugo. Četrtno daje odlok o zaključnih računih zadrug možnost za derivate za kulturne prireditve.

V zvezi s pospeševanjem vseh teh dejavnosti je bila organizirana vrsta strokovnih predavanj, katerih se je udeležilo 2800 ljudi, med njimi lepo število mladine. Bilo je tudi več krajsih tečajev. Naj omenimo, da je v okraju 12 zadrugnih domov, osem teh domov ima dvorane za kulturne prireditve. V zadnjem času se je zelo razširilo poučno kmečko štivo.

Skupno število kmetijskih zadrug v kočevskem okraju je sedaj 20 (dve sta bili lani ukli-njene) s 3447 člani. Število članstva se je lani dvignilo za 413

Predgrad ob Kolpi

4. junija je huda toča močno prizadela polja, zlasti v vaseh Sodevci, Dečina in Radenci. Škoda je zelo velika. V Radencih so morali žito pokositi.

5. junija so imele gasilske čete Predgrad, Stari trg, Prelesje in Radence vaje na potoku v Dolu. Pri vajah se je najbolj izkazala četa Radence.

Pred dnevi je novozvoljeni upravni odbor kmetijske zadruge prevzel posle. Za predsednika je bil izvoljen Franc Subic iz Cepelja. Upamo, da bo novi odbor krepko prijel za delo v dobrobit kmetijske zadruge in kmetijstva v Poljanski dolini. Njegova prva naloga bo ureditev trgovskih lokalov v zadrugnem domu, da ne bo treba plačevati najemnine za lokale v privatni stavbi. J. S.

članov. To nam priča o čedalje večjem zaupanju kmetov do svojih kmetijskih organizacij. Z delom sta prenehali tudi dve delovni zadruzi v Karlovcih in Turjaku. Na Turjaku je bilo osnovano zadržno posestvo.

Zadruga so ustvarile lani skoraj 94 milijonov dinarjev čistega dobička in vse so imele na koncu leta aktivno bilanco. Največji del dobička so razdelili na investicijski rezervni sklad ter sklad za pospeševanje kmetijske, živinoreje in drugo. Četrtno daje odlok o zaključnih računih zadrug možnost za derivate za kulturne prireditve.

V zvezi s pospeševanjem vseh teh dejavnosti je bila organizirana vrsta strokovnih predavanj, katerih se je udeležilo 2800 ljudi, med njimi lepo število mladine. Bilo je tudi več krajsih tečajev. Naj omenimo, da je v okraju 12 zadrugnih domov, osem teh domov ima dvorane za kulturne prireditve. V zadnjem času se je zelo razširilo poučno kmečko štivo.

Skupno število kmetijskih zadrug v kočevskem okraju je sedaj 20 (dve sta bili lani ukli-njene) s 3447 člani. Število članstva se je lani dvignilo za 413

članov. To nam priča o čedalje večjem zaupanju kmetov do svojih kmetijskih organizacij. Z delom sta prenehali tudi dve delovni zadruzi v Karlovcih in Turjaku. Na Turjaku je bilo osnovano zadržno posestvo.

Zadruga so ustvarile lani skoraj 94 milijonov dinarjev čistega dobička in vse so imele na koncu leta aktivno bilanco. Največji del dobička so razdelili na investicijski rezervni sklad ter sklad za pospeševanje kmetijske, živinoreje in drugo. Četrtno daje odlok o zaključnih računih zadrug možnost za derivate za kulturne prireditve.

V zvezi s pospeševanjem vseh teh dejavnosti je bila organizirana vrsta strokovnih predavanj, katerih se je udeležilo 2800 ljudi, med njimi lepo število mladine. Bilo je tudi več krajsih tečajev. Naj omenimo, da je v okraju 12 zadrugnih domov, osem teh domov ima dvorane za kulturne prireditve. V zadnjem času se je zelo razširilo poučno kmečko štivo.

Skupno število kmetijskih zadrug v kočevskem okraju je sedaj 20 (dve sta bili lani ukli-njene) s 3447 člani. Število članstva se je lani dvignilo za 413

članov. To nam priča o čedalje večjem zaupanju kmetov do svojih kmetijskih organizacij. Z delom sta prenehali tudi dve delovni zadruzi v Karlovcih in Turjaku. Na Turjaku je bilo osnovano zadržno posestvo.

Zadruga so ustvarile lani skoraj 94 milijonov dinarjev čistega dobička in vse so imele na koncu leta aktivno bilanco. Največji del dobička so razdelili na investicijski rezervni sklad ter sklad za pospeševanje kmetijske, živinoreje in drugo. Četrtno daje odlok o zaključnih računih zadrug možnost za derivate za kulturne prireditve.

V zvezi s pospeševanjem vseh teh dejavnosti je bila organizirana vrsta strokovnih predavanj, katerih se je udeležilo 2800 ljudi, med njimi lepo število mladine. Bilo je tudi več krajsih tečajev. Naj omenimo, da je v okraju 12 zadrugnih domov, osem teh domov ima dvorane za kulturne prireditve. V zadnjem času se je zelo razširilo poučno kmečko štivo.

Skupno število kmetijskih zadrug v kočevskem okraju je sedaj 20 (dve sta bili lani ukli-njene) s 3447 člani. Število članstva se je lani dvignilo za 413

članov. To nam priča o čedalje večjem zaupanju kmetov do svojih kmetijskih organizacij. Z delom sta prenehali tudi dve delovni zadruzi v Karlovcih in Turjaku. Na Turjaku je bilo osnovano zadržno posestvo.

Zadruga so ustvarile lani skoraj 94 milijonov dinarjev čistega dobička in vse so imele na koncu leta aktivno bilanco. Največji del dobička so razdelili na investicijski rezervni sklad ter sklad za pospeševanje kmetijske, živinoreje in drugo. Četrtno daje odlok o zaključnih računih zadrug možnost za derivate za kulturne prireditve.

V zvezi s pospeševanjem vseh teh dejavnosti je bila organizirana vrsta strokovnih predavanj, katerih se je udeležilo 2800 ljudi, med njimi lepo število mladine. Bilo je tudi več krajsih tečajev. Naj omenimo, da je v okraju 12 zadrugnih domov, osem teh domov ima dvorane za kulturne prireditve. V zadnjem času se je zelo razširilo poučno kmečko štivo.

Skupno število kmetijskih zadrug v kočevskem okraju je sedaj 20 (dve sta bili lani ukli-njene) s 3447 člani. Število članstva se je lani dvignilo za 413

članov. To nam priča o čedalje večjem zaupanju kmetov do svojih kmetijskih organizacij. Z delom sta prenehali tudi dve delovni zadruzi v Karlovcih in Turjaku. Na Turjaku je bilo osnovano zadržno posestvo.

Zadruga so ustvarile lani skoraj 94 milijonov dinarjev čistega dobička in vse so imele na koncu leta aktivno bilanco. Največji del dobička so razdelili na investicijski rezervni sklad ter sklad za pospeševanje kmetijske, živinoreje in drugo. Četrtno daje odlok o zaključnih računih zadrug možnost za derivate za kulturne prireditve.

V zvezi s pospeševanjem vseh teh dejavnosti je bila organizirana vrsta strokovnih predavanj, katerih se je udeležilo 2800 ljudi, med njimi lepo število mladine. Bilo je tudi več krajsih tečajev. Naj omenimo, da je v okraju 12 zadrugnih domov, osem teh domov ima dvorane za kulturne prireditve. V zadnjem času se je zelo razširilo poučno kmečko štivo.

Skupno število kmetijskih zadrug v kočevskem okraju je sedaj 20 (dve sta bili lani ukli-njene) s 3447 člani. Število članstva se je lani dvignilo za 413

članov. To nam priča o čedalje večjem zaupanju kmetov do svojih kmetijskih organizacij. Z delom sta prenehali tudi dve delovni zadruzi v Karlovcih in Turjaku. Na Turjaku je bilo osnovano zadržno posestvo.

Zadruga so ustvarile lani skoraj 94 milijonov dinarjev čistega dobička in vse so imele na koncu leta aktivno bilanco. Največji del dobička so razdelili na investicijski rezervni sklad ter sklad za pospeševanje kmetijske, živinoreje in drugo. Četrtno daje odlok o zaključnih računih zadrug možnost za derivate za kulturne prireditve.

V zvezi s pospeševanjem vseh teh dejavnosti je bila organizirana vrsta strokovnih predavanj, katerih se je udeležilo 2800 ljudi, med njimi lepo število mladine. Bilo je tudi več krajsih tečajev. Naj omenimo, da je v okraju 12 zadrugnih domov, osem teh domov ima dvorane za kulturne prireditve. V zadnjem času se je zelo razširilo poučno kmečko štivo.

Skupno število kmetijskih zadrug v kočevskem okraju je sedaj 20 (dve sta bili lani ukli-njene) s 3447 člani. Število članstva se je lani dvignilo za 413

članov. To nam priča o čedalje večjem zaupanju kmetov do svojih kmetijskih organizacij. Z delom sta prenehali tudi dve delovni zadruzi v Karlovcih in Turjaku. Na Turjaku je bilo osnovano zadržno posestvo.

Zadruga so ustvarile lani skoraj 94 milijonov dinarjev čistega dobička in vse so imele na koncu leta aktivno bilanco. Največji del dobička so razdelili na investicijski rezervni sklad ter sklad za pospeševanje kmetijske, živinoreje in drugo. Četrtno daje odlok o zaključnih računih zadrug možnost za derivate za kulturne prireditve.

V zvezi s pospeševanjem vseh teh dejavnosti je bila organizirana vrsta strokovnih predavanj, katerih se je udeležilo 2800 ljudi, med njimi lepo število mladine. Bilo je tudi več krajsih tečajev. Naj omenimo, da je v okraju 12 zadrugnih domov, osem teh domov ima dvorane za kulturne prireditve. V zadnjem času se je zelo razširilo poučno kmečko štivo.

Skupno število kmetijskih zadrug v kočevskem okraju je sedaj 20 (dve sta bili lani ukli-njene) s 3447 člani. Število članstva se je lani dvignilo za 413

članov. To nam priča o čedalje večjem zaupanju kmetov do svojih kmetijskih organizacij. Z delom sta prenehali tudi dve delovni zadruzi v Karlovcih in Turjaku. Na Turjaku je bilo osnovano zadržno posestvo.

Zadruga so ustvarile lani skoraj 94 milijonov dinarjev čistega dobička in vse so imele na koncu leta aktivno bilanco. Največji del dobička so razdelili na investicijski rezervni sklad ter sklad za pospeševanje kmetijske, živinoreje in drugo. Četrtno daje odlok o zaključnih računih zadrug možnost za derivate za kulturne prireditve.

V zvezi s pospeševanjem vseh teh dejavnosti je bila organizirana vrsta strokovnih predavanj, katerih se je udeležilo 2800 ljudi, med njimi lepo število mladine. Bilo je tudi več krajsih tečajev. Naj omenimo, da je v okraju 12 zadrugnih domov, osem teh domov ima dvorane za kulturne prireditve. V zadnjem času se je zelo razširilo poučno kmečko štivo.

Od tedna do tedna

Proslava 10-letnice OZN v San Franciscu, ki se je začela v ponedeljek v navzočnosti delegatov 60 včlanjenih držav, svedoča za začetkom pomembnega obdobja v mednarodnem dogajanju. Za to obdobje je značilen zaključek hladne vojne, ki je držala vse človeštvo dolgo vrsto let po drugi svetovni vojni v nenehni napetosti, vznemirjenosti, strahu, vzbujala bojzani, da se bodo mednarodni spori med državami oziroma med dvema blokom držav tako zaostriili, da bo prišlo do izbruhov vojne bodisi v enem ali več delih sveta, ki bo potem prerasla v svetovni požar, v svetovno vojno, hujšo sprčo rušilne moči atomskega orožja od vseh dosedanjih.

Proslava desetletnice OZN svedoča za zmogovitim poho-dom ideje, da je v sedanjem času moč probleme in spore med narodi rešiti samo s pogajanjem, z miroljubnimi, enakopravnimi razgovori, ne pa z orožjem. Da je temu tako, priča tudi živahna diplomatska dejavnost med svečanim zasedanjem Generalne skupščine OZN v San Franciscu, kjer je prišlo do plodne izmenjave misli o perečih problemih, ki bi jih bilo treba čimprej odstraniti z dnevnega reda. V središču te diplomatske dejavnosti so razgovori med znanjimi ministri ZDA, ZSSR, Velike Britanije in Francije, ki so na svojih sestankih obravnavali podrobnosti v zvezi z bližnjo konferenco ministrskih predsednikov štirih velenih, ki se bo začela 18. julija v Ženevi.

Ze dejstvo samo, da sta se po desetih letih prvič spet sestala Eisenhower in Molotov, da se bodo po potsdamski konferenci čez mesec dni na nevtralnem švicarskem tleh prvič po desetih letih sestali veliki štirje, priča, da je v zadnjem času v mednarodnih odnosih začel pihati drug veter, ki je že v dobrih meri odprlil zle sadove hladne vojne, kot so grožnje, rožljanje z orožjem, medsebojne obdolžitve, pritiski na druge države v vmešavanje v njihove notranje zadeve. Seveda bi se opajali z utvarami, če bi mislili, da je moč s kopico problemov, ki so se na-

grmadih v letih močno zaostrenih odnosov med obema blokom, odstraniti z eno ali nekaj konferencami, pa čeprav svedoča za začetkom pomembnega obdobja v mednarodnem dogajanju. Za to obdobje je značilen zaključek hladne vojne, ki je držala vse človeštvo dolgo vrsto let po drugi svetovni vojni v nenehni napetosti, vznemirjenosti, strahu, vzbujala bojzani, da se bodo mednarodni spori med državami oziroma med dvema blokom držav tako zaostriili, da bo prišlo do izbruhov vojne bodisi v enem ali več delih sveta, ki bo potem prerasla v svetovni požar, v svetovno vojno, hujšo sprčo rušilne moči atomskega orožja od vseh dosedanjih.

Proslava desetletnice OZN svedoča za zmogovitim poho-dom ideje, da je v sedanjem času moč probleme in spore med narodi rešiti samo s pogajanjem, z miroljubnimi, enakopravnimi razgovori, ne pa z orožjem. Da je temu tako, priča tudi živahna diplomatska dejavnost med svečanim zasedanjem Generalne skupščine OZN v San Franciscu, kjer je prišlo do plodne izmenjave misli o perečih problemih, ki bi jih bilo treba čimprej odstraniti z dnevnega reda. V središču te diplomatske dejavnosti so razgovori med znanjimi ministri ZDA, ZSSR, Velike Britanije in Francije, ki so na svojih sestankih obravnavali podrobnosti v zvezi z bližnjo konferenco ministrskih predsednikov štirih velenih, ki se bo začela 18. julija v Ženevi.

Ze dejstvo samo, da sta se po desetih letih prvič spet sestala Eisenhower in Molotov, da se bodo po potsdamski konferenci čez mesec dni na nevtralnem švicarskem tleh prvič po desetih letih sestali veliki štirje, priča, da je v zadnjem času v mednarodnih odnosih začel pihati drug veter, ki je že v dobrih meri odprlil zle sadove hladne vojne, kot so grožnje, rožljanje z orožjem, medsebojne obdolžitve, pritiski na druge države v vmešavanje v njihove notranje zadeve.

Seveda bi se opajali z utvarami, če bi mislili, da je moč s kopico problemov, ki so se na-

Zato ni čuda, da je jugoslovanska zunanja politika povezana s tistimi silami na svetu, ki teže za mirom, za mirnim sodelovanjem med narodi, za neumešanjem v notranje zadeve drugih držav, za aktivnim sožitjem, ki je edina možna podlaga trdnega mira. Te sile so zdaj na pohodu, dosegle so prve pomembne zmage. Jugoslavija stopa z njimi v prvi vrsti.

Nabiramo ista zelišča kot v prejšnjem tednu. Cvete, liste in rastline nabiramo samo ob lepem vremenu, ko niso mokra od dežja ali rose. Cvete nabiramo takoj ko se pričnejo odpirati. Liste nabiramo, ko so dovolj razviti in vedno brez ocvetev. Rastline nabiramo v času cvetenja v dolžini 20, največ do 25 cm.

Pri nabiranju strupenih rastlin t.j. bele čemerike, jesenskega podleska, volčje češnje, male norice itd. moramo paziti, da ne pride do zastrupitve ljudi ali živali. Po nabiranju teh rastlin si moramo pred jedjo oprati roke, nabrana zelišča pa spraviti na zavarovano mesto, ki ni dostopno živalim.

PODJETJE ELEKTRO NOVO MESTO
uprava v Novem mestu, Ulica JLA 30
bo sprejelo v letu 1955 v uk nekaj vajencev.

Pogoji za sprejem so naslednji:

1. Da je uspešno končal 4 razrede gimnazije ali osemletko.
2. Da je zdrav, ne mlajši od 14 in ne starejši od 17 let.

Izjemoma bo podjetje sprejelo tudi mladince, ki so dovršili le 3 razrede gimnazije, morali pa bodo polagati sprejemni izpit.

Lastnoročno napisano prošnjo, kolkovano s 30 din ter priloge (rojstni list, zadnje šolsko spričevalo, zdravniško spričevalo ter točen naslov staršev oziroma varuha) je treba poslati na upravo podjetja do vključno 10. julija.

Za točnejše informacije se obrnite na upravo podjetja pisмено ali osebno.

»Ob novicah, ki so prihajale od vsepovsod,« tako pripoveduje sam, »posebno pa iz Goranske in Stajerske, je zlom stare Jugoslavije vplival name tako, kakor na vsakega poštenega Slovenca. V srcu je vstajala groza sprčo novih in načrtov, ki so jih okupatorji imeli z nami... In kakor pri mnogih, se je tudi pri meni začela mešati med grozo sveta jeza in občutek potrebe, da se temu upremo... Nekega dne sem bil povabljen na zasedanje kulturnega plenuma OF (poleti 1941). Bilo je v Matici, govoril je Boris Kidrič, ki je dejal, da imamo že v zametku svojo vojsko, politično oblast, in da bo tudi pisateljstvo omogočeno tiskati svoja dela ilegalno. Ko sem slišal Borisa Kidriča, sem se spomnil, kako sem hodil po Ljubljani z mislijo, da bi pisal svoje pesmi na plakate in jih lepil po cestah. In ker je bilo tako, da nisem pri vseh Slovencih opazil dovolj poguma, me je gnalo, da bi pomagal z živo besedo širiti upor. Lah

Pred tretjim praznovanjem občinskega praznika v Gotni vasi

29. junij je praznik občine Gotna vas. Ta dan so si izbrali kot spomin na partizanski napad na utrjeno fašistično postojanko pri Zajcu pod Gorjanci 29. junija 1942. Napad je popolnoma uspel. Partizani so strli utrjeno fašistično gnezdo in pregnali okupatorja iz tega sektorja v Novo mesto. Ta uspešni napad pomeni tudi začetek organizacije narodne zaštite na tem območju, ki se je nato razvila na vsem podgorjanskem sektorju.

Področje gotenske občine je bilo poizorišče neprestanih bojov skoraj ves čas NOB. Posebno velja to za predel Podgrada, Bircne vasi, Dolga in dr. Prav v tej občini so organizatorji narodnega izdajstva skušali za vsako ceno postaviti svojo krvavo oblast s pomočjo italijanskega in pozneje nemškega okupatorja. Gnezdo klerikalno fašističnega narodnega izdajstva so bila organizirana zlasti v Smihelu in Stopičah, gozdovi za Sentoštom pa so bili prizorišče najbolj ogabnih zločinov podvajane tolpe belogardistov iz vrzov. Krvavi teror in zločini pa so marsikomu odprli oči, da je spoznal, kje je njegovo mesto.

V predel Podgrada se prvi prinesli plamenici upora partizani prve belokranjske čete 31. oktobra 1941, ki so dva dni pozneje povečini padli v neenakem boju na Gornji Lazah. Seme upora, ki so ga s svojim obiskom zasejali prvi partizani, je rodilo velike sadove. Po likvidaciji fašistične postojanke pri Zajcu je okupator se velikokrat skušal osvoboditi ta predel, toda vedno se je moral umakniti. Puščal pa je za seboj požgane domove, pobite ljudi in iztopane domačije. Stotine granat vseh kalibrov so okupatorjevi topovi in minometi izstrelili na področje Podgrada in okolice vse do konca vojne. Ljudje so se umikali v gozdove in se spet vračali. Zmagali so skupno s partizani, okupatorji in njegovi pomagači pa so šli za vedno iz naše zemlje. Za osvoboditev je 28 borcev iz Podgrada in okolice dalo svoja mlada življenja.

Bircno vas so takoj v začetku okupacije zasedli italijanski fašisti. Naselili so se na železniški postaji in v šoli. Za pouk so pustili le eno učilnico. Šola je bila obdana z bunkerji. Nameravali so se naseliti še na gradu Rupar vrh, pa so jim ga preprosto partizani zažgali. To je bilo avgusta 1942. Julija istega leta je pridruživelo v ta sektor 500 Italijanov, ki so požgali Dol. Lakovnice ter ustrelili tri

gozdu med vasi Smolenja vas in Krka so se naselili 26. julija 1942. Uničevali so polja in plenili domove. V začetku avgusta so jih napadli partizani. Domobranci so imeli velike izgube, padlo pa je tudi 7 partizanov, ki so jih pokopali v Smolenji vasi. Po napadu so se belogardisti umaknili v mesto. Ta čas so pridrevli tudi fašisti in zažgali del Smolenje vasi. Polovili so več moških in žensk ter jih odpeljali v internacijo, od koder so se vrnili popolnoma izprani. Ob nemškem vdoru v oktober 1943 so Nemci pobili 19 ljudi. 5. decembra istega leta so se v šoli nastanili spet belogardisti. Domačini so jim morali koptati jarke za obrambo. V mraku so jih napadle enote NOV in pod zaščito tankov se je belim izdajalcem posrešlo pobegniti v mesto.

Nazvlic močnim žariščem belogardizma na tem območju je veliko ljudi iz občine Gotna vas

podpiralo narodnoosvobodilno borbo ter sodelovalo v ljudski revoluciji, mnogi so za to žrtvovali vse, tudi življenja. Iz solskih kronik vseh šol v občini je razviden bogat zgodovinski material dogodkov, življenja in trpljenja ljudi med vojno. Po koncu, kot na primer v Smihelu, so te kronike tudi pomankljive, vendar se dajo še izpopolniti s preverjenimi podatki.

Ko bodo leto 29. junija prebivalci občine Gotna vas tretjič praznovali svoj praznik, se bodo spominjali vseh teh dogodkov, hkrati pa bodo proslavili tudi deseto obletnico svobodne socialistične graditve. Glavna proslava bo letos pri Gotni vasi. Vse organizacije in društva se na to že skrbno pripravljajo.

Anton Gros

NE PROTI PITJU, TEMVEČ

proti pijančevanju se borimo!

Protialkoholna sekcija RK v Novem mestu je s pomočjo podjetij Belsad in Celeia-sad iz Celja priredila razstavo. Brezalkoholnih pijač v prostorih slaščičarne na Glavnem urgu.

Otvoritev razstave 15. junija popoldne se je udeležilo veliko ljudi, med njimi predstavniki ljudske oblasti, klubskih organizacij in društev. Zbrane udeležence je pozdravil predsednik okrajnega odbora RK ing. Ivo Zobec, ki je poudaril prizadevanje Rdečega križa in drugih organizacij za zmanjšanje pijančevanja kot hudega zla s se hujšimi posledicami. Rekel je, da se ne bomo proti pitju sploh, kot si to nekateri tolmajo, pač pa se bomo proti pijančevanju. Se naprej je treba gojiti visko trdo, toda njen sad je treba predelati tudi v sokove in brezalkoholne pijače. Ostro je obsodil pojav, da skoraj vse trgovine z živili prodajajo alkoholne pijače in jih imajo v izločkih kot glavni predmet, v skoraj nobeni trgovini pa ne dobijo brezalkoholnih pijač. Podobno je tudi v mnogih gostinskih obratih. Borba proti alkoholizmu je letos glavna naloga vseh organizacij RK v naši državi. Pri tem raču-

najo na pomoč vseh ostalih družbenih organizacij in vseh tistih, ki jim je zdrava bodočnost rodu pri srcu.

Po pozdravem govornic ing. Zobec so si udeleženci ogledali okusno prirejeno razstavo izdelkov belokranjske tovarne Belsad in celjske tovarne Celeia-sad. Marsikdo se je čudil veliki izbiri izdelkov Belsada, saj mnogim še ni znano, kaj vse in v kakšni kakovosti že izdeluje. Poleg džemov in sokov so zlasti vzbuzili pozornost bonboni te tovarne. Prav tako zanimanje so vzbujali izdelki celjske tovarne.

Vai obiskovalci so se po ogledu razstave lahko prepričali pri brezplačni poskusnji, da so brezalkoholne pijače prav dobre, poleg tega pa so se zdrave in redilne. Prva tovrstna razstava v Novem mestu je vsakekro uspešna in so prireditelji z njo lahko zadovoljni. Za prireditev razstave zaslužijo pohvalo in podporo pri nadaljnjem delu.

RAZPIS upravnih mest pri KZ Senternej in njenih poslovalnicah

Na osnovi 33. čl. Uredbe o kmetijskih združenjih (Ur. list št. 5-54 - FLRJ) razpisujemo:

1. Mesto upravnika v Kmetijski združenji Senternej.
2. Mesto poslovodje v poslovalnici Senternej.

KOTIČEK

ZA DOLENSKE GASILCE

1. Ker sedanje članske izkaznice po veljavi veljajo samo še za to leto, je dala GZ LRS v tisk nove v polplastiku vezane, ki bodo prav tako veljavne več let. Vsa društva naprosamo, da takoj pošljijo naročila za te izkaznice, obenem pa naj pošljijo tudi predplačilo ali celotni znesek za naročene izkaznice, ker GZ LRS nima tako velikih finančnih sredstev, da bi zalozila tisk. Cena izkaznice je 50 dinarjev.

2. Vse tajnike opozarjamo na oravčasno dostavo poročila za drugo tromesečje, ki mora biti na OGZ najpozneje do 3. julija. OGZ Novo mesto

SREČA VAS ČAKA v Senterneju

Kakor smo že objavili, bo v nedeljo 26. junija v Senterneju velika tombola, ki jo priredi Društvo prijateljev mladine. Dobiček je namenjen za ustanovitev šolske kuhinje. Dobički so izredno bogati: samska spalnica, kolo, radio, divan, brzoaparirnik, zapestna ura, prašič, škroplilnica, okopalnik, čevlji, drva, 10 kg masti, srajce, dežniki, razni električni kuhinjski, galica, cement, vse vrste špecerije, sladkor, moka, razno orodje in posodje itd. skratka nad 200 dobitkov v vrednosti nad 200.000 din.

Prihajujemo obilno udeležbo iz bližnje in daljne okolice. Vabimo tudi vas, poizkusite svojo srečo! Na razpolago vam bo tudi razna jedila in pijača. Na svidenje v nedeljo 26. junija ob 2. uri popoldne na senternejem dirkališču!

Na občinskem prazniku v Mokronogu bodo sodelovale vse vasi

Organizacijo priprav za praznovanje občinskega praznika v Mokronogu, ki bo 1. julija, je prevzela SZDL, pomagajo pa ji vse ostale organizacije in društva. Po vseh vaseh so imeli sestanke, na katerih so se pogovorili, kako bi čimbolj svečano praznovali občinski praznik in hkrati deseto obletnico osvoboditve. Po vseh vaseh bodo postavili mlaže in stavoloke ter okrasili nasejala.

Zvečer 30. junija bo v dvorani zadružnega doma slavnostna akademija. Na praznik bodo šli zjutraj najprej na pokopališče, kjer se bodo poklonili spominu vseh padlih v NOB. V sprevidu skozil trg bodo sodelovale vse vasi in tekmovalce med seboj. Prihajali bodo razne prizore iz kmečkega življenja in dela ter napredek od fevdalne dobe do danes. Računajo, da bo šlo v sprevidu najmanj 12 vozov. Pridno se pripravljajo na povorko tudi gasilci, konjeniki, kolekarji in skupine narodnih noš.

Ob deseti popoldne bo pred zadružnim domom veliko zborovanje.

Pozdrav rojakom v Clevelandu

17. junija sta obiskala uredništvo in upravo »Dolenjskega lista« G. Angela Sikovih in njen mož, naročnika našega lista iz Clevelanda. Ona je doma iz Vel. Gabra, kjer še živijo njene sestre, on pa je Tržačan. Na obisku v starem kraju jima je nadvse všeč in sta, kakor sama pravita, presenečena nad napredkom, ki smo ga dosegli v teh kratkih desetih povojnih letih. Z obiska v Sloveniji, kjer študira letos njuna hčerka Florencia (Cvetka) petje na ljubljanskem konservatoriju kot stipendistka naše vlade, pošljita lepe pozdrave vsem svojim prijateljem in znancem v Clevelandu!

DOLENSKI LIST

KINO

Kino KRKA Novo mesto

Od 24. do 27. junija: italijanski film »Sanjala sem o raj«. Od 28. do 30. junija: mehiški film »Vedno tvoja«.

Kino JLA Novo mesto

25. in 26. junija: francoski film »Ulica Estrapade«. 28. do 30. junija: ameriški film »Pesem mladosti«.

Kino Dolenjske Toplice

25. in 26. junija: ameriški film »Ljubezna na bojišče«. 29. in 30. junija: ameriški film »Zan Valžan«.

Kino Črnomelj

28. in 29. junija: izobčeno z otokov. 25. in 26. junija: francoski film »Ljubimca iz Verone«.

Kino JADRAN Kočevje

24. in 25. junija: ameriški film »Stalag 17«. 26. in 27. junija: italijanski film »Bandit Musolini«. 29. in 30. junija: ameriški film »Roseana Mc Coy«.

Kino Mokronog

25. in 26. junija: francoski film »Ljubimca iz Verone«.

MALI OGLASI

PRODAMO voz na peresih, brega. Voz se lahko 14 ljudi. Primeren za gasilce. Prevosništvo - Novo mesto.

ZAMENJAM enosobno družinsko stanovanje v Novem mestu za enako v Zagrebu. Pavle Drago, Kapucinski trg 3, Novo mesto.

PRODAM hišo s trgovskim lokalom in posestvo. Naslov pri upravnici lista.

GOSTINSKO PODJETJE METRO. POL NOVO MESTO sprejme vajuca - natakarija. Pogoji so: 1. Duševno in telesno zdrav (zdravniško potrdilo). 2. Dovoljena srednja šola ali osemletka. 3. Stanje najmanj 15 let in ne več kot 18 let. 4. Čas prijave od 15. julija do 15. septembra 1955. Vse ostale informacije dobijo interesi pri upravnici hotela »Metropolis«, Novo mesto.

IZ MATIČNIH URADOV

Črnomelj

V preteklih dveh tednih sta bili rojeni dve deklici in en deček.

Novo mesto

Pretekli teden je bilo rojenih 13 dečkov in 14 deklic. Poročila sta se: Karol Janko, mlajši in Murgelj Marija, trg. pom. oba iz Mirne peči.

Umrla so: Bajer Ivan, vratar, 62 let iz Novega mesta. Korela Jože, upokojenec, 72 let, iz Loke pri Črnomlju. Kurent Jožeta, upokojenka, 57 let, iz Straže pri Senterneju. Tratar Alojzija, gospodinja, 57 let, iz Mokronoga.

Kočevje

Od 11. do 18. junija so bili rojeni trije dečki in tri deklice. Poročili so se: Muhvič Josip, rudar iz Livloda, in Urh Ana, delavka iz Črnočega polja. Slekovec

ISCEM pošteno gospodinsko pomočnico nad 45 let. Javi naj se pri upravnici lista. Dan v našem posvetu z vseni priključniki.

ZAMENJAM lepo dvoobno stanovanje s kopalnico in drugimi priključniki v Črnomlju za odgovarjajočo kjer koli v Sloveniji. Kjer je srednja šola. Naslov pri upravnici lista.

DEKLE, vlijudno, pošteno, ki ima veselje do gospodinjstva, domačih del, staro od 22-45 let, spremlja takoj dva člana družine. Ljubljana, Trnovski pristan 20.

ZAHVALA

Zahvaljujem se Kmetijski združenji Vel. Loka in upravnemu odboru, ki mi je z denarnim prispevkom izkazal pomoč ob nesreči mojega konja.

Biljak Ludvik, Mrzla luža Vel. Loka

Čestitke

Svojemu šefu Ladislavu Ferku, šefu centralnega skladišča pri SGP »PIONIR« Novo mesto, čestitke k 60. letnici rojstva, ki ga praznuje 28. junija. Vsi njegovi delavci in uslužbenici in mu ključajo: še na mnoga leta!

Ljubemu atu in staremu atu Alojziju Borštnarju iz Mokronoga želimo za njegov praznik, ki ga mnogi let zdravja in zadovoljstva. Predvsem pa želimo, da bi vedel počival in čul svoje zdravje ter si na predvečer življenja odpočel žuljeve roke, da bi se nasdevet otrok lahko še mnogokrat zbralo okoli njega. To mu iskreno želi njegova hčerka Marjanka, zeta Franci in vnuki Marija, Branika in Lučka iz Novega mesta.

Dragemu bratu in stričku Alojziju Borštnarju, ki živi s svojo družino v Weizendorfu v Avstriji, želimo za njegov praznik zdravja, sreče in zadovoljstva in da bi še mnogo let živel vesel in srečen v krogu svoje družine. Enako želimo tudi sinu Lukoju, da bi bil priden in se rad učil, malemu Franciju pa za njegov tretji rojstni dan, da bi bil vedno tako priden in veselje mamice in teke. Vsem skupaj iskreno pozdrave in vse najboljše še na mnoga leta! - Sestra Marjanca, Franci in nečakinje Marija, Branika in Lučka iz Novega mesta.

IZVINSKI SEJMI

Črnomelj: vsak četrtlet živski tržni dan.

Ribnica: v petek, 24. junija.

Brežice: vsako soboto živski sejem.

Drnovo: v petek, 24. junija.

Krško: vsako sredo živski sejem.

Novo mesto: vsak ponedeljek živski sejem, vsak ponedeljek in petek tržni dan.

V nedeljo na Krki:

III. DOLENSKA REGATA

Veslaški klub Krka iz Novega mesta bo tudi letos priredil Dolenjsko regato, ki bo že tretja po vrsti. Regata bo v nedeljo 26. junija ob 14. uri na Krki. Pokroviteljstvo nad to največjo veslaški prireditvijo na Dolenjskem je prevzel narodni heroj Jože Borštnar.

Člani bodo tekmovali v četvercih, članice in mladinci pa v skifih. Proga za člane bo dolga 1200 m, za mladince pa 800 m. Starti bo pri tovarni Novotek, cilj pa na kopalšču na Loku.

Novomeščane opozarjamo na edinstveno veslaško prireditev na Krki!

M. F.

ŠPORT IN TELESNA VZGOJA

HRVATSKO-SLOVENSKA ŽENSKA ODBOJKARSKA LIGA

AOK OLYMPIA (Ljubljana) - PARTIZAN (Novo mesto) 3:1

Z zaporedno tekmo hrvatsko-slovenske ženske odbojkarke lige med ekipama Partizana Novo mesto in ljubljanske Olympije se je končal pomladanski del prvenstva. Novomeščankam je lani sprožil izpad iz mednarodne lige. Trener na sredo se je število članov lige povečalo in Novomeščanke letos ponovno nastopajo med najboljšimi slovenskimi in hrvatskimi moštv. Tokrat so se mnogo bolj potrudile veliko zaigati in njihov trener ing. Miko Bergant in na veliko presenečenje premagale v Zagrebu glavne favorita Lokomotivo. To ni bila edina zmaga. Z 8 točkami so bile še do pretekle nedelje na drugem mestu prvenstvene lestvice. Šele poraz v zadnji tekmi z zelo dobro ekipo ljubljanskih studentek je preprečil, da bi kar dve slovenski ekipi ob koncu spomladanskega tekmovanja osvojili najvišji naslov.

Sedaj pa nekaj o tekmi, ki je bila preteklo nedeljo na Loku. Novomeščanke so se zanj kolikor toliko vestno pripravile, toda poznal se jim je dalši odmor in s tem padec forme. Ekipo ljubljanske Olympije je imela boljše posameznice (dve državni reprezentantki), ki so z lepimi udarci narabljale točke. Pri domačih se razen Robarjeve in Knafličeve ni nobena posebno odlikovala. V splošnem je bila igra povprečna. Ekipi sta nastopili v sledečih postavah: AOK OLYMPIA (trener Thaler): Leskovic, Mese, Maček, Marković, Novak, Pauer, Glinski, Peršič, PARTIZAN (Novo mesto): Trener ing. Bergant: Kranjčič, Ostanek, Pascolo, Fink, Robar. Kegljevič in Penca. Pred ma-

DANES dvoboj z JLA na 30 deskah

Nameste prijateljskega dvoboja z JLA na 10 deskah, bo danes ob 19. uri v Domu JLA v Novem mestu množično srečanje pripadnikov JLA s šahisti Novega mesta na 30 deskah. Upoštevati bodo tudi rezultati, ki bodo dosegli na prvih desetih deskah, kjer bosta nastopili ob reprezentanci v najmočnejši ekipi. Vabimo vse šahiste, da se udeležijo tega tekmovanja, ki je organizirano v sliopu prireditve proslave 10. obletnice osvoboditve. Opozorjamo na točnost! SD Novo mesto

Propagandna turnirja v Smarjškem Toplicah

Šahovska zveza Slovenije pripravlja za mesec avgust dva propagandna šahovska turnirja v Smarjškem Toplicah. Na prvem turnirju bodo igrali najboljši moštvi kandidati iz vse države, na drugem pa bi igrali prvenstveno dolenjski šahisti, prvo in drugokategorijski.

Prireditelje tare finančno vprašanje. Stroški bodo precejšnji, vendar upamo, da bodo prireditelji našli pomoč in organizirali oba turnirja. Posebno zaželen je drugi turnir.

ZA POKAL MARŠALA TITA

PARTIZAN (Kočevje) - NK ELAN (Novo mesto) 3:0

Navzlic temu, da novomeški klub Elan nima svojega igralca, se je letos vdrli v tradicionalno tekmovalno nogometsev za pokal maršala Tita. Po krajšem presledku so se Novomeščanke v Kočevju spet srečali z igralci tamkajšnega Partizana in izgubili 3:0 (1:0). V začetku je kazalo, da

KK »Novotek« Novo mesto - v sredi sedl s pokalom v naročju Sonja VIDIC, najboljša kegljaška krožka

KONČNI REZULTATI SPOMLADANSKEGA KEGLJAŠKEGA TEKMOVANJA

V soboto 26. maja je bila slavnostna razdelitev pokalov in diplom najboljšim društvom in krožkom ter posameznikom. Na spomladanskem tekmovanju so bili dosegli sledeči rezultati: 1. Kegljaski krožek Vseh 9, naj-

Nagradno tekmovanje kegljačev v Novem mestu končano

Kegljaško društvo Gorjanci Novo mesto je izvedlo štirinajstodnevno nagradno tekmovanje. Skupno je bilo za moške in ženske kegljače 24 nagrad. Prvo nagrado in prvo mesto je dosegel Uro Kegljač, član KK Zelezničar ter prejel tri metre kanzarna za nobsko obleko. Drugo mesto je dosegel Božo Cavičič in dobil tri metre bukovih cvr, tretje mesto pa Alojz Serini, ki je prejel žepno uro.

Pri ženskih ekipah so bili dosegli sledeči rezultati: 1. KK Novotek, najboljša kegljaška Sonja Vidic, KK Janjola, Slavica Jerman, KK Pionir, Ivanka Kerin, KK Dolenjka, Milena Sušteršič, KK Zelezničar, Marija Kovčič. Kegljaski krožek Vseh 9 in KK Novotek sta prejela prehodne pokale, drugo in tretje plačeno diplom, najboljši kegljač in kegljačka pa darila.

Ob zaključku je predsednik kegljaške podzveze za Dolenjsko Zvonko Perc čestital pravikom in nagradjem ter jim želel v letu 1955 še mnogo uspehov.

M. B.

Športno tekmovanje sindikatov v Kočevju

V nadaljevanju sindikalnega športnega tekmovanja v Kočevju so bili v preteklem tednu dosegli naslednji rezultati: V ODBOJKI: Obrtniki: Ključavničarji 2:3, OLO: Zidar 3:0, Trgovci-Gostinci: Avto 3:0, KGP: Tekstilarna 3:1, Avto: KGP 0:3, Zidar II: Trgovci-Gostinci 1:3 in Ključavničarji: OLO 1:3.

V NOGOMETU: KGP: Zidar 1:3 (1:0), Obrtniki: Ključavničarji 3:3 (4:0), Avto: Tekstilarna 0:3, Trgovci-Gostinci: Rudnik 1:1 (0:0), Tekstilana: Trgovci-Gostinci 3:2 (3:0), KGP: Avto 4:0 (4:0), Obrtniki: OLO 2:5 (2:2) in Ključavničarji: Zidar 0:2 (0:0). V OBOJKI: vodi OLO nad Trgovci-Gostinci in Obrtniki, v nogometu pa Zidar pred OLO in Tekstilano.

Lep športni dogodek v Črnomlju

V nedeljo popoldne je bila v Črnomlju nogometna tekma, v kateri sta se srečali moštva Partizana Črnomelj in Proleter Karlovac. Tekmi je prisostvovala okrog 600 ljudi. Po lepi igri, polni duhovitih kombinacij, je zmagal Partizan Črnomelj s rezultatom 2:1. To je lep uspeh novomeščanskega nogometnega kluba v Črnomlju, ki stopa v novo nogometno sezono. Nogomet ima v Črnomlju vse možnosti za lep razvoj, saj ima na razpolago nov, lepo urejen stadion.

J. V.

Nogomet črnomljskih pionirjev

V nedeljo 19. junija je bil v Črnomlju nogometni turnir pionirskih ekip v nogometu. Nastopile so tri pionirske ekipe Črnomlja, Loke in Postaje. Zmagala je ekipa pionirjev Črnomelj, ki je premagala ekipo Postaje 6:1 in Loko 3:1. Druga je bila Postaja, ki je premagala Loko s 4:1.

M. K.

Dobre delavske menze, izdatna in cenovna prehrana - pogoj za zdravje delavcev

NAŠA VAS in številke

Pravo podoba in sestav najrazličnejših področij življenja nam morejo dati le — številke, se pravi statistika. Zato ni čudno, da ima statistika v naši dobi tako veljavo, kajti ne odkriva nam le zanimivih dejstev, temveč na osnovi zaključkov, oziroma številčnih podatkov kaže, kako naj pravilno uredimo in vodimo vso našo dejavnost. Ogledajmo si danes, kaj povedo številke o življenju naše vasi, o kmetijskem gospodarstvu Jugoslavije. Kaj naše kmetijstvo ima, kaj kupuje, prodaja, kako se naš kmetič človek hrani, skratka, kako živi. To nam odkriva anketa Zveznega zavoda za statistiko in evidence, odkriva namreč pogled v življenje in delo 10 milijonov Jugoslovancev in v gospodarsko stanje 2.108.000 privatnih kmetijskih gospodarstev, ki zajemajo in obdelujejo 78% skupnih poljedelskih površin, 89% njiv in vrtov ter 91% sadovnjakov in vinogradov v Jugoslaviji.

Kaj kmetijstvo daje

V gospodarskem letu 1953-54 (od 1. julija 1953 do 30. junija 1954) so vsa naša vaska gospodarstva dala skupaj 256 milijard denarnega dohodka — 33 milijard več, kakor 1951-52. Dohodek enega gospodarstva je bil torej povprečno 121.000 din. Kajpak so razlike po republikah: ta dohodek je bil n. pr. v Črni gori 88.000, v Sloveniji pa 191.000 din. Pozabiti pa ne smemo nekega, kar je anketa tudi odkrila: na vsakih 10 din, ki jih

jugoslovanski kmet zasluži, odpade 4 din na zaslužek, ki ga pridobi z drugim delom (v tovarnah, rudnikih itd.). Brez tega zaslužka bi v nobeni republiki, pri sedanjem načinu obdelave, ne mogel ohraniti svoje današnje življenjske ravni. Vse republike lahko ločimo na dve skupini: Srbija, Hrvatska in Slovenija imajo dohodek s kmetije precej izenačen in tudi visok: okrog 58%, v Bosni in Hercegovini, Makedoniji in Črni gori pa je ta dohodek precej manjši: od 33 do 56%.

Glavni vir dohodka je — živinoreja

Nemara bo marsikdo presenečen, če povemo, da največji vir dohodka na kmetiji ne daje poljedelstvo, ampak živinoreja, razen v Makedoniji. To seveda ne pomeni, da bi bila živinoreja pomembnejša kmetijska panoga, pač pa da kmet prodaja predvsem živino, ker večji del pridelkov s polja porabi za prehrano družine. Podatki o dohodkih kmetijstva nam dajo za posamezne panoge takole sliko:

	Prihodek od poljedelstva	od živinoreje	od ostalih panog
%	%	%	%
V celih državah:	22	50	28
Srbija:	28	46	26
Hrvatska:	10	52	38
Slovenija:	8	61	31
Bosna in Hercegovina:	27	53	20
Makedonija:	53	34	13
Črna gora:	14	56	30

Glede dohodka od živinoreje je Slovenija torej na prvem mestu. Visok dohodek od poljedelstva v Makedoniji gre predvsem na račun prodaje tobaka, hrvatski kmet pa ima glavni vir dohodka od sadjarstva in vinogradništva.

Drugi največji vir dohodka sta tovarna in rudnik

Povprečni kmet, če hoče spodobno živeti svojo družino, si mora razen kmetije poiskati še drug vir zaslužka. Vsaj začasno mora pustiti motiko in plug in prijeti za delo. In statistika je odkrila zanimivo stvar: od 102 milijard, ki so jih naši kmetje 1953-54 zaslužili zunaj svoje kmetije, odpade na zaslužek na drugih kmetijah 9,6 milijard, z delom v državnih in zadrugah podjetjih so zaslužili 49,9 milijard, z najemninami, domačo obrtjo in z raznimi obrti 25,4 milijarde. Skratka: delo v tovarnah in rudnikih je razen prodaje živine največji vir do-

kedonskega kmeta, ki mu tako delo daje 62% skupnega dohodka (v Sloveniji 41%).

Izdatki za gospodinjstvo in gospodarstvo

Anketa nam daje tudi prav zanimivo sliko o izdatkih naše vasi, oziroma kmeta. Ti izdatki so kajpak odvisni od letine. Če ima kmet po dobri letini polne kašče, laže doseže večje dohodeke in več denarja lahko odšteje za svoje gospodarstvo. Leto 1952-53 je na n. pr. njegovo gospodinjstvo (prehrana, obleka itd.) porabilo povprečno 65% njegovih skupnih izdatkov in je za gospodarstvo (investicije, proizvodnja, davki), odštél lahko samo 35%, v dobri letini 1953-54 je pa porabil za gospodinjstvo samo 25%, za gospodarstvo pa kar 48% skupnih izdatkov. Tu pa imamo tri skupine republik: v Srbiji so lani kmetje porabili za prehrano 33% skupnih izdatkov za gospodarstvo, Hrvatska in Slovenija okrog 41%, Bosna in Hercegovina 46%, Črna gora 49%, Makedonija 51%.

Kako se kmet hrani

Glede hrane naših kmetov stanje ni posebno razveseljivo, ne zaradi kalorične vrednosti (lani je sleherni član kmetijskega gospodinjstva porabil dnevno 2849 kalorij, torej ni bil lačen), pač pa zaradi njene sestave, ki je zelo enolična. Kmet živi skoraj izključno od kruha. Nemara je malo področij na svetu s tako preprosto in enolično hrano. Delež moke in sploh rastlinskih proizvodov v kalorični vrednosti prehrane znaša v Srbiji 80%, v Bosni Hercegovini 79%, na Hrvatskem 64%. Slovenci smo v tem oziru mnogo na boljšem: moka daje le 53% kalorične vrednosti v prehrani našega kmeta, nekoliko več, kot

»Fantje po travnikih travco kosijo...«

Na to stran je bil na Ruper vrhu prvi, kako pa bo nazaj? Zadnje nedelje so se pomerili tudi šentrupski kosci. Le vreme letom pri letošnji kosnji še vedno nagaja.

v prehrani mestnih prebivalcev. Sploh se slovenski kmet (tako je pokazala statistika) s svojo hrano zelo približuje mešancom. On porabi veliko več krompirja, mesa, masti, mleka, jajc in sladkorja kakor srbski, makedonski ali črnogorski kmet, tudi več kot hrvaški.

Mesečna investicija — 150 dinarjev

V koloni izdatkov kmetijskega gospodarstva je še ena zanimiva postavka, zelo zanimiva za to, ker je nemara največja po pomenu, pa najmanjša po vrednosti. Imenuje se investicije. V gospodarskem letu 1953-54 so te investicije za celo državo znašale 3,8 milijard dinarjev. Kaj ta številka pove? Da je jugoslovanski kmet vložil v svoje gospodarstvo — za njegov razvoj in modernizacijo — samo okrog 1.800 din ali: 150 din na mesec. To je 2,9% od izdatkov za svoje gospodarstvo. Stvar, ki da veliko misli, če hočemo naše kmetijstvo dvigniti in postaviti na solidnejše, napredne temelje.

V dveh tednih čez 1000 obiskovalcev v Belokranjskem muzeju

Število obiskovalcev v Belokranjskem muzeju zadnje tedne prav lepo narašča. Medtem ko si je v maju muzej ogledalo 661 ljudi, je bilo samo v prvih štirinajstih dneh junija zabeleženo 1005 obiskovalcev. Razveseljivo je, da je med njimi skoraj tretjina odraslih, ostalo pa odpade na mladino, predvsem na skupinske obiske raznih šol. Tako so si v teh dneh ogledale muzej šole z Božakovca, Radovice, Suhorja in Drag, iz Podzemlja, Bojancev, Črnomlja in Rive.

Kako živijo kanadske petorke

Pred 21 leti, 23. maja 1934, je ženski glas po telefonu vprašal upravo lokalnega lista v mestu Calendaru, provincija Ontario v Kanadi, koliko bi stal oglas štirih vrstic. Uslužbenec je povedal ceno in dejal: »Kako pa naj se oglas glasi?«

»Da je gospe Elsie Dion rodila pet hčerk in da so mati in otroci zdravi.«

To je bilo rojstvo kanadskih petork, o katerih se je nekoč toliko pisalo in govorilo. Letos so torej postale polnoletne, kar pomeni, da prosto razpolagajo s svojim premoženjem. Na hvalo raznim darovom in zaslužku od filma, slik in reklam, to premoženje ni majhno — doslej je naraslo na 280.000 funtovsterlingov (okrog 235 milijonov dinarjev). S tem premoženjem se bodo

Obvestilo dopisnikom

Zaradi pomanjkanja prostora nismo mogli objaviti vseh za to številko poslanih dopisov in fotografij, storili pa bomo to prihodnji teden. Prosimo za kratka, jedrnatna poročila, zanimivosti in novice iz vseh krajev Dolenjske.

Uredništvo

Tudi Belokranjci se pripravljajo na festival

Poleg 16 pevskih zborov iz novomeškega okraja se je pripravilo tudi več belokranjskih folklornih skupin, tamburaških in pevskih zborov, ki bodo nastopili na velikem okrajnem pevskem festivalu 3. julija na Loki. Iz Preloke in Adlešičev prideta folklorni skupini in tamburaška zbor, iz Marindola in Metlike folklor, iz Dragutina mešani in ženski pevski zbor ter moški oktet iz Črnomlja.

IVO PIRKOVIČ

Beg čevljarija Kunstka

Pozno zvečer so se kot stražarje ozirali na levo in desno. Niti ne misliti. Kratek, rezek krič iz teme je včasih naznanil, da so se srečale patrulje.

Iz zamišljenosti in zanimivo branje me je zdrnilo rahlo trkanje na vrata. Prikazal se je mlad in vitek karabinjer, oborožen kakor na bojišču.

»V imenu cesarja in rimske pravice te moram aretirati, je vzkliznil Italijan s porednim nasmehom na lepem, bledem obrazu.

»O, Stanko, kaj iščeš pri nas tako pozno?«, se začudim. »Nisi na telefon?«

»Ne, danes so tudi mene poglani ven.«

»Slišim, da vam je pobegnil neki jetnik, sem karabinjer sedaj jaz hudomušno uščinil.

»Slaabo opravljate svojo službo.«

»Oh, kaj Kunstek? zamahne karabinjer malobrižno z roko.

»Da nam ni ušel le oni drugi, v Rimu.«

»Ettore Muti, misliš? Na, pri-makni stol in sedi!«

»Da, tisti malopridnež.«

»Trdite, da ste ga ubili na be-gu, kakor berem v vaših časni-kih. Drugi pa namigujejo, da

se ga je Badoglio hotel izne-biti.«

»Naj bo, kakor hoče, razbojni-ka ni nič škoda,« je trenil Italijan z glavo, kakor da podi na-dležno muho. »Mussolini ga je pošiljal vedno tja, kjer je bilo najbolj treba kaliti vode. S člo-mad in vitek karabinjer, obo-rožen kakor na bojišču.

»Potem ni čudno, da ga je maršal Badoglio postrani gle-dal,« sem menil.

»Oh, kaj še, zato že ne. Saj je Badoglio še sam spodbujal Mussolinija, naj napade Zoguja s večjimi silami, kot so ime-li general v načrtu. Badoglio prav gotovo ni zameril Mutiju njegovega krvavega razbojništva, ki je služilo veličini Rima. Med seboj se koljejo sedaj iz čisto drugih vzrokov. Boji za oblast so bili v naši zgodovini vedno bolj krvavi, bolj zavrati in brezobzirni, kot drugod. Naši

srednjeveški knezi in kondotie-ri so poznali strup in najemal-ki zakrkanke ljudi, ki so znali ravnati z bodalom; mi pa si smo iznašli »smrt na begu, ki se nam je tudi pri vseh toliko-krat obnesla, kadar res ni bilo mogoče reči, da je žrtev padla v spopadu z bandito!«

Karabinjer je strmel skozi okno. Obraz mu je bil podoben trpkim maski igralca iz grških žalgolov in čelo se mu je mr-sčilo.

Karabinjer Giuseppe Caravel-la — ime sem mu namenoma predrugačil, da ga obvarujem preganjanja, če je preživel voj-no — je bil industrijski dela-vac, brusar optičnega stekla v Milanu. Po rodu je bil pravzaprav iz Ferrare, kjer je njegov oče, znan sidiški delavec in socialist, Franco Senofonte Caravella, rastele od mladih nog v prijateljstvu z maršalom De Bo-nom. Po tisti karnevalski burki, ki so jo pozneje imenovali »po-hod na Rim« in ki se je je Mussolini udeležil v prvem raz-redu prozaičnega železniškega vlaka, namesto na romantičnem zmagovitem konju, mu vrnilo pravim, sta se De Bono in stari Caravella ločila: letalski mar-

Za mladinski nagradni natečaj

Kako sem doživela osvoboditev

Ali bo morda kmalu konec voj-ne? ...

9. maj. Narava je bila lepa, sonce je ogrevalo ceste Reiche-na. Begunci so se še vedno umikali pred prihajajočo rusko armado.

Nekdo je prinesel novico: »Vojne je konec, Nemčija je propadla«. Neprizakovana novi-ca je kar zadela ljudi. »Saj ni mogoče, da je res konec?«

Lagerführer je sklical vse ta-borišnike in povedal, da se moramo pripraviti za beg. Jasno, da nihče ni bil za to. Vodja taborišča je dobil konja in s

nam pripravila ležišča na mahu.

Od onemoglosti sem zaspala. Zjutraj se je razleglo glasno vpitje in vrvenje. Hitela sem pogledat, kaj spet je. Videla sem, kako nemški vojaki bežijo, odmetavajo puške in drugo orožje in jarek ob cesti. Nekdan-ji esesovci kličejo na pomoč in beže...

Oče je nekje staknil konja in namenili smo se naprej. Toda kam? Nihče ni vedel. Pa smo kar šli in prišli do mesta Deutschgabel. Tu smo se usta-vili in čakali. Ob treh popoldne se je na motorju pripeljal ruski

Pevski zbor bršlinske SVOBODE se vneto pripravlja na okrajni pevski festival. Ustanovljen je bil letos v marcu.

svojo družino pobegnil. Mi pa smo si priskrbeli dva para vol-ov in dva velika voza. Zadnja noč je bila najbolj strašna. Ostali smo brez hrane, brez ži-vilskih nakaznic. Mesto je bilo razsvetljeno. Letala so napadala postajo. »Spale« smo v jedilnici. Zdal pa zdaj se je potreslo in zasvetilo. Bilj smo v smrtnem strahu. Ze navsezgodaj zjutraj smo se odpravili na pot. Na vo-zove smo naložili prtljago in stare onemogle ljudi ter majhne otroke. Ostali smo šli peš. Zve-čer smo se ustavili na hribčku. Hotelj smo se odpoditi in zju-traj nadaljevati pot. Opazovali smo mesto Zittau, ki je bilo vse osvetljeno z raketami. Letala so sipala ogenj nanj. Spet je bilo vse tiho. Potem so tišino prese-kali strelj in bombe. Odšli smo spat v gozd. Oče in mati sta

vojak. Nihče od Nemcev se mu ni upal kaj storiti. Naši ljudje so ga pozdravljali in se veselili. Povedal je, da bo prišla za njim cela armada. Nismo dolgo čaka-li, ko so začeli avtomobili in tanki kar deževati... Otroci smo stali ob cesti in sprejemali dobrine od osvoboditeljev. Tri dni je cesto preplavljala ruska vojska.

Naslednji dan smo se vrnili v taborišče.

28. maja smo za vedno zapu-stili Nemčijo in se odpravili v porušeno in opustošeno, toda svobodno domovino. Sprejela nas je z velikim veseljem.

Kmalu je zapela po kmetijskih motika in sekira in obnovila porušene domove.

Amalijsa Arh
učiteljica Podgrad

SGP »PIONIR« — NOVO MESTO, Tavčarjeva 12

sprejme tako j

VEČJE ŠTEVILO KVALIFICIRANIH MIZARJEV in MATERIALNIH KNJIGOVODIJ (potrebna je večletna praksa).

Ponudbe z navedbo dosedanjega dela je treba dostaviti Direkciji v Novem mestu do 30. junija 1955.

PIVSKE TEŽAVE

Prisrčno nakresana se vra-čata iz gostilne Fortunat na Božjo, hodita dolgo, dolgo, na-zadnje vzdihne Fortunat:

»Kaj ne bo konca teh pre-kletih stopnic?«

»Eh, kaj stopnice! odgovori Božtjan. »Če bi le te ograje ne bile tako hududne nizke!«

»ČUDEN POKLIC«
Sestrica vpraša brata: »Ton-ček, kaj pa je to: bolničar?«

»Veš, to je možki, ki je me-dicinska sestra.«

ZANESLJIV TOPLOMER

»Kako pa kopate otroka, ko nimate toplomera pri hiši?«
»O hitro poznam: če otrok poškrfati, je voda prevročja; če pomodri, pa premrzla.«

LOČITEV

»Zaradi česa se pa hočete ločiti od svoje žene?«
»Veste, tovariš sodnik, zara-di nečesa, kar je moji ženi po Ustavi zajamčeno...«

»Kaj pa je to?«
»Hm — svoboda govora!«

VSE SE SPREMINJA
Mož in žena se peljeta po dolgih letih na počitnice v znan kraj. Pa pravi žena: »Ti, ko sva se vozila na poročnem potovanju po tej dolini, se mi ni zdelo tako ozka.«

»Seveda, ljuba žena, takrat namreč še nisi bila tako de-bela.«

SODOBNO DETE

»Mami, daj mi no knjigo Vzgoja otrok! Veš, me le za-nima, če me ti prav vzgojaš.«

»Želite morda pivnik?«

Vatikan in dolar napadata

Ze v soboto 11. junija so se na cestah glavnega mesta Argentine pojavile skupine prenapetih katolikov, ki so prepevali cerkvene pesmi, delali nemire in se skušali spopasti s policijo, ki pa se je izogibala izgredom. »Ver-niška« so nato napadli uredništvo naprednih časopisov, vdrli v poslopije argentinskega parlamen-ta, sneli z njega državno zastavo, in razobesili papeško! Pokazali so, kam moli pes tako in kod jo dosegajo...

Argentinska vlada pa se je po-stavila v zaščito ljudstva. Pokli-cala je zaradi protizakonskih de-janj Cerkev na zaslivanje dva škofa in ju izgnala. Prelata Aja-res Ramon Nova in Manuel Ta-to sta jo po izjavi takoj ucvrila v Rim — kam drugam bi naj nedej šla! — in poročila očeru papežu, da ljudje po svetu noče-jo več poslušati cerkvene gospo-ske. Vatikan je takoj nato izob-čil (ekskomuniciral) iz cerkve vse članе argentinske vlade, med njimi seveda tudi predsednika vlade Perouza, o katerem smo prejšnji teden obširneje poročali v našem listu.

Izobčitev je bila seveda signal Vatikanu — za hrabrost pa tudi

dolarskih magnatov — za nemi-ro. Po poročilih iz Argentine se je uprl del pomoškega letalstva, bombardiral nezaščiten mešan Buenos Aires in pobil več ljudi. Vladi in ljudstvu zvesta kopenska vojska pa je upornike pre-nigala in so zbežali v tujo. Po poročilih se je, kar smo napi-sali že zadnjič: Argentina je bi-la vse doslej glavno oporišče ka-toliške cerkve v Južni Ameriki.

Potrdilo se je, kar smo napi-sali že zadnjič: Argentina je bi-la vse doslej glavno oporišče ka-toliške cerkve v Južni Ameriki. Presežek premožnih jezuitskih orga-nizacij in središč gospodarskih in finančnih računov Vatikanu v vseh državah Latinske Ame-rike. Znano pa je, da je Vatikan prav za svoja zemeljska boga-stva najbolj čenčuniv. Ukrepil predsednika Perona proti nad-škofom so v vatikanskim mogot-cem videli toliko strahu za »bo-gastva tega sveta«, da so se res-no zbal za položaje v Argenti-ni in v celi Južni Ameriki. Po-sledica: napad na svobodo ar-gentinskega naroda, razgrajanje tercijalk ter ostalih prenapetežev in seveda obvezno vpisje o »pre-ganjanju vere«. Ker so sami pre-sežek premožnih jezuitskih orga-nizacij in središč gospodarskih in finančnih računov Vatikanu v vseh državah Latinske Ame-rike. Znano pa je, da je Vatikan

Iz globoke struge temnozele-ne Krke, ki se kot potuhnjena orjaska kača leno ovija okoli mesta s Kapiteljskim gričem, in iz mračnih logov na njenem desnem bregu so že začele vsta-jati večerne sence in se iztego-vati po poljih in dobravah in proti mestu samem. Predmeti so začeli dobivati fantastične po-dobe, tečno hrano za živo do-mišljijo.

Italijani so postavljali povsed okoli nas zasede. Okrog sked-nja na dvorišču za bolnišnico je kakor mesečen še vedno la-zil ves poparjen otrok in sve-tlo po mračnih kotih. Sam je vedel, da je vse nespametno. Kar še stori, toda hotel je, naj Italijani vidijo njegovo vnemo. Potolazili je hotel njihovo togo-tu. Jutri bo hudo, če ne zalotijo in ne primajo beguna. Ze danes kriče Italijanski častniki kakor iz uma, ne štedijo z najgostimi izrazi in preklinjajo z besedami, ki jih ni mogoče brez rdečice sramu v obrazu prevajati iz nji-hovega blagovčnega in plemenitega jezika.

Po cestah in okoli bolnišnice so se klátili ljudje v civilnih oblekah. Če bi jim človek po-gledal natančneje v obraz bi videl, da so to tujci, ki jih je pripeljal v mesto sovražnik in ki so jih podnevi videvali me-ščani v gasilskih in drugih ne-dolžnih uniformah, v katere so ti sumljivi tujci skrivali svojo pravo službo. Obetala se nam je nemirna noč.

Bivši avtoizvozeček — izumi-telj važnega zdravila

V Ameriki so pred kratkim prileli uporabljati v borbi proti otroški paralizi posebno cepivo, ki ga je iznašel zdravnik dr. Jonas Salk. Njegovo ime je na mah postal svetovno znano, saj upajo, da bodo z novim ce-pivom milijonom rešili življe-nje.

Zanimiva je življenjska pot tega danes slavnega zdravnika. Ko se je poročil s hčerko ugled-nega in premožnega očeta, je bil avtoizvozeček, zaradi česar so njeni starši dolgo nasproto-vali poroki. Lubezen mladini pa je bila močnejša kot pomisleki staršev. Salk je redno in vest-no opravljal svojo službo avto-izvozečka, da je lahko vzdrževal sebe in družino in obenem pla-čeval pristojbino na visoki šol-i. Privatno je namreč študiral medicino poleg službe. Kmalu je napravil izpit in postal zdrav-nik.